

Karel de Grote

28 januari 814. Karel de Grote, een van Europa's meest opmerkelijke historische figuren, sterft. Eeuwenlang blijft Karel tot de verbeelding spreken. Grote machthebbers inspireren zich op hem.

2014. Precies 1200 jaar na Karels dood brengt een grootse tentoonstelling het onvertelde verhaal van zijn erfenis. Waarom bleef Europa eeuwenlang verdeeld na de opsplitsing van zijn immense rijk in 843? Waarom bevochten Frankrijk en Duitsland elkaar tot in de 20ste eeuw? Wat is de missing link tussen het Romeinse/Karolingische Rijk en Europa's recente geschiedenis?

U leert Francia Media kennen, het vergeten Middenrijk dat na 843 de Noordzee met de Middellandse Zee verbond. Dit was de slagader van Europa. Van hier kwamen later de stamvaders van de Europese gedachte.

Unieke objecten uit prestigieuze musea en vernieuwende presentatietechnieken tonen Europa's worsteling om eenheid in verscheidenheid te brengen, met het Karolingische verleden als legitimatie. Steeds weer mislukten de pogingen.

Sinds een halve eeuw wil Europa weer één... Europa worden. Wordt de droom nu wél realiteit? Hebben Karel en zijn erfenis ons iets te leren?

Ruiterstandbeeld van Karel de Kale, kleinzoon van Karel de Grote. Kopie

Beschermheren zijn:

- Herman Van Rompuy, voorzitter van de Raad van Europa
- Kris Peeters, Vlaams minister-president
- Geert Bourgeois, Vlaams viceminister-president
- Joke Schauvliege, Vlaams minister van Cultuur
- Dr. Eckart Cuntz, Duits ambassadeur te Brussel
- Jozef Dauwe, gedeputeerde provincie Oost-Vlaanderen

Commissaris tentoonstelling: Dirk Callebaut

Ook Aken viert Karel de Grote in 2014. In 3 tentoonstellingen (20 juni–21 september 2014) wordt de palts als machtscentrum voorgesteld en zien we teloorgegangene werken uit de schatkamer van de dom en unieke meesterwerken van de miniatuurschilderkunst aan het hof van Karel de Grote.

copyrights afbeeldingen

- Ruiterbeeld van Karel de Kale, kleinzoon van Karel de Grote kopie: Ingelheim, Museum bei der Kaiserpfalz
- Bronzen Venus: pam Velzeke
- Vergulde Karolingische ruitersporen en gouden Bizantijnse munt: Split, Museum of Croatian Archeological Monuments
- Arabische kruik uit scheepswrak: Musée archéologique de Saint-Raphaël
- Vergulde bronzen beugel uit Gradisce: Ljubljana, Nationaal museum van Slovenia
- Maquette van de zuil van de Grande Armée: Paris, Musée de l'Armée
- Bord met Karel de Kale: Paris, Musée de l'Armée
- Gouden Rijkskroon kopie: Rothenburg, Kriminalmuseum

De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

PRAKTISCH

Provinciaal Erfgoedcentrum Ename
Lotharingenstraat 1, 9700 Oudenaarde-Ename
10 mei–30 november 2014
www.pam-ename.be

TOEGANG

5 euro, reductie: 4 euro, gezinsticket: 8 euro
Kinderen tot 12 jaar en scholen: gratis.
Groepen vanaf 15 personen: 4 euro p.p.
Met ticket ook gratis in pam Ename en pam Velzeke.

GROEPEN

Rondleiding met gids (2u): 50 euro.
Dagarrangementen, combinatiebezoeken: tel. +32 55 30 90 40.

SCHOLEN

Educatieve pakketten voor basis- (3de graad) en secundair onderwijs (2de en 3de graad). Prijs met gids (2u): 35 euro.
educatie.ename@oost-vlaanderen.be · tel. +32 55 33 17 30.

RESERVATIE

Provinciaal Archeologisch Museum (pam) Ename,
Lijnwaadmarkt 20, 9700 Oudenaarde-Ename
tel. +32 55 30 90 40 · reservatie.pam-ename@oost-vlaanderen.be

De tentoonstelling kadert in een Europees project, "Cradles of European Culture", een samenwerkingsverband van 29 erfgoedinstellingen, musea en universiteiten uit 10 landen.

www.tentoonstellingKareldeGrote2014.eu

Cultuur

Realisatie Provinciebestuur Oost-Vlaanderen
Met de steun van het Cultuur (2007–2013) programma van de Europese Unie
www.cradlesec.eu & www.facebook.com/ECradles

Internationale tentoonstelling de erfenis van Karel de Grote 814–2014

10 mei–30 november 2014 in het
Provinciaal Erfgoedcentrum
Ename

jur. Jozef Dauwe, gedeputeerde, Gouvernementsstraat 1, 9000 Gent

FRANCIA Media
CRADLES OF EUROPEAN CULTURE

Bronzen Venus, 2de eeuw (Velzeke, België)

Merovingische gouden ring (Libice nad Cidlinou, Tsjechië)

Vergulde Karolingische ruitersporen en gouden Byzantijnse munt, 9de eeuw (Biskupija, Kroatië)

EEN MAGISCHE FIGUUR: KAREL DE GROTE (748–814)

De voorgeschiedenis? Een stabiel Romeins wereldrijk dat eeuwen standhield. De ontluikende christelijke religie vindt er een voedingsbodem en groeit uit tot een bindmiddel van (Europees) formaat.

Na de implosie van het West-Romeinse rijk hertekenen Germaanse volkeren de kaart van Europa. Het christendom blijft een stabiliserende factor.

Door militaire expansie, het opleggen van het christendom en de ontwikkeling van een Frankisch-Romeinse cultuur brengen de Franken een groot Karolingisch eenheidsrijk tot stand, onder het bewind van keizer Karel de Grote.

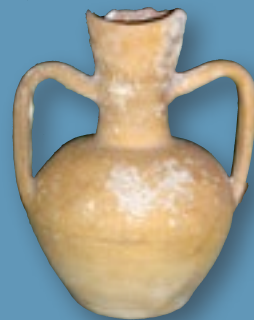
VERSPLINTERING

843: de eenheid gaat teloor. Europa versplintert in drie machtsblokken. Het middenrijk, Francia Media, verwerft een economisch, cultureel en politiek belang dat tot op vandaag doorklinkt.

De tentoonstelling laat u rondreizen door dit verrassende vroegmiddeleeuwse rijk.

We maken uitstapjes naar Centraal- en Zuidoost-Europa. U leert de Mediterrane poort tot het Karolingische Middenrijk kennen. Grensgemeenschappen die moeten kiezen tussen twee topculturen.

Volkeren uit een transversale wereld. Rivieren die uitgroeien tot politieke en economische slagaders. Middeleeuws heimwee naar het Romeinse keizerrijk.

Arabisch kruik uit scheepswrak, 10de eeuw (Agay, Frankrijk)

Vergulde bronzen beugel (Gradišče boven Bašelj, Slovenië)

Maquette van de zuil van de Grande Armée, Place Vendôme in Parijs, 19de eeuw

DROMEN VAN EENHEID MET DE BLIK NAAR HET VERLEDEN

Na de versnippering van de middeleeuwse feodaliteit ontluiken nieuwe Europese machtsdromen.

Het roemrijke verleden inspireert en legitimeert! De hoofdrolspelers: Bourgondische hertogen, Habsburgers en Napoleon.

EUROPA MISBRUIKT

Twee bloedige wereldoorlogen verscheuren Europa in de 20ste eeuw. De frontlinie van de Grote Oorlog lijkt verdacht sterk op de breuklijn die ontstond na de splitsing van het rijk van Karel de Grote. Geschiedenis is nooit toeval. Een paar decennia later maken fascistische regimes kwistig gebruik van symbolen uit het Europese verleden.

Bord met Karel de Grote, kleinzoon van Karel de Grote, 1943

Gouden rijkskroon, midden 11de eeuw. Kopie

BOUWPLAATS EUROPA

Het Verdrag van Rome (1957) betekent het begin van een nieuw Europa waarin de historische krijtlijnen herkenbaar zijn. De Val van de Muur in 1989 is nog zo'n Europees scharniermoment.

Nieuwe perspectieven openen zich. Maar hoe dynamisch, rekbaar en vooral: hoe herdefinieerbaar is het 'oude' concept 'Europa'?

Kunstenaren geven hun mening. Ook u wordt aangezet om na te denken over het vroegere, hedendaagse én vooral toekomstige Europa.

De ondertekening van het Verdrag van Rome, 1957

